

Збірник матеріалів
II науково-практичної міжвузівської
конференції
„Слов’янські народи в історичному
процесі: генезис проблеми”

(на основі школи
„Історії слов’янських народів”)

Керівник – заслужений діяч науки і техніки України,
член-кореспондент Академії педагогічних і соціальних наук та
Міжнародної слов’янської академії, кандидат історичних наук, ректор
РДГУ, професор *Постоловський Руслан Михайлович*

За науковою редакцією члена-кореспондента,
професора *Р.М.Постоловського*

Слов’янські народи в історичному процесі: генезис проблеми:
Збірник матеріалів II науково-практичної міжвузівської конференції.
Вип.2. – Рівне: РДГУ, 2008. – 146 с.

Редакційна колегія:

- Постоловський Р.М.* - голова, кандидат історичних наук, професор,
член-кореспондент Міжнародної
слов’янської академії наук, ректор РДГУ
- Савчук П.О.* - заступник голови, кандидат історичних наук,
доцент кафедри всесвітньої історії РДГУ
- Гон М.М.* - відповідальний секретар, доктор політичних
наук, завідувач кафедри політичних наук,
професор кафедри всесвітньої історії
- Жилюк С.І.* - доктор історичних наук, професор, завідувач
кафедри релігієзнавства Національного
університету „Острозька академія”
- Шерстюк В.М.* - кандидат історичних наук, декан історико-
соціологічного факультету

Рецензенти:

- Савчук Б.О.* - доктор історичних наук, професор, завідувач
кафедри Прикарпатського національного
педагогічного університету
- Троян С.С.* - доктор історичних наук, професор, завідувач
кафедри міжнародних відносин і
країнознавства РІС КСУ

Друкується за рішенням вченої ради Рівненського державного
гуманітарного університету
(протокол №10 від 30.05.2008 р.)

За достовірність фактів, дат, назв і т.п. відповідають автори статей. Думки
авторів можуть не співпадати з позицією редколегії.

11. Dorg a n S . How Ireland Became the Celtic Tiger // <http://www.heritage.org/research/worldwidefreedom/bg1945.cfm>. 01.05.08.15.30.

12. Economic nationalism // http://en.wikipedia.org/wiki/Economic_nationalism. 01.05.08.15.00.

13. Economic nationalism in East Central Europe in the nineteenth and twentieth century. – Europa-Universität Viadrina Frankfurt, 2003 – 2006. Summary / Chief editor: Prof. Dr. Helga Schultz. // http://www.kuwi.euw-frankfurt-o.de/de/lehrstuhl/kg/wisogeschi/downloads/finalreport_economic_nationalism.pdf. 02.05.08.17.00.

14. Mihail Manoilescu. From Wikipedia, the free encyclopedia // http://en.wikipedia.org/wiki/Mihail_Manoilescu. 02.05.08.17.30.

15. Pages from the History of the Indian Sub-continent // http://india_resource.tripod.com/freedom.html. 02.05.08.17.45.

16. Pandey B. National Culture vs. Cultural Nationalism // http://www.cpiml.org/liberation/year_1998/april/culture.htm. 02.05.08.18.00.

17. Pohoaj ai. Mihail Manoilescu – Inspirational even when he is not right // <http://www.ectap.ro/articole/228.pdf>. 02.05.08.

18. Schultz H. Introduction: The double edged sword of economic nationalism // http://www.kuwi.euw-frankfurt-o.de/de/lehrstuhl/kg/wisogeschi/Frankfurter_Studien___/baende_1_bis_16/band14fst/band14fst.pdf. 01.05.08.15.00.

УДК 94(477.81) „15/18”

А.М.Дубравська

Науковий керівник – доц. Савчук П.О.

СЕЛО МАЛІ ДОРОГОСТАЇ МЛІНІВСЬКОГО РАЙОНУ В XVI – XIX СТОЛІТТІ: ПОГЛЯД КРИЗЬ ВІКИ

Село Малі Дорогостаї має незвідану і цікаву історію, яка своїм коренями сягає в глибоку давнину. Так, є дані, які повідомляють про те, що Малі Дорогостаї розташовані на території колишнього міста Шепелин, однак документального підтвердження цієї назви колишнього міста Шепелин на території села нема, але старожили розповідають, що була така книжка, в якій описувалося це місто. Її читав вчитель-пенсіонер Кудак Митрофан Якович, колгоспник Фещук Микола та інші. Факт існування такого міста підтверджується наявністю на території села залишків кам'яних споруд у шарах ґрунту [4].

Про те, що поселення на території села були вже з найдавніших часів, свідчать знахідки, які було виявлено в результаті розкопок, що проводилися у 1977 році поблизу села під керівництвом викладача кафедри суспільних наук Львівського університету Віталія Коноплі [9].

На місці розкопок знайдено пам'ятки кам'яного віку, епохи міді та раннього заліза, крем'яні знаряддя праці племен черняхівської культури, крем'яні сокири, наконечники списів, пряслиці до ткацького верстата, уламки керамічного посуду з геометричним орнаментом. Під

час цих розкопок було виявлено пам'ятки трипільської культури. Це напівземлянки розмірами 3,94 – 4,3 × 5,38 – 6,8 метра і глибиною 0,74 – 0,78 метра від сучасного рівня ґрунту, розміщені в один ряд вздовж краю мису. Вони мають прямовисні стіни, рвану, добре втопану долівку і вогнищеві ями в їх північно-західних частинах [8, 102].

Речові пам'ятки свідчать про те, що село вже існувало в XII столітті (при розборі католицького костелу, який колись був на території села, виявилось, що цегла, з якої він зроблений, виготовлена в XII столітті.) Село із східної, південної і західної сторін було оточене водою. З північної – проліг глибокий рів. Південна сторона села була ще захищена кам'яною стіною, залишки якої виявлені при земельних роботах [6].

Назву Малі Дорогостаї вперше зустрічаємо в «Архиве Юго-Западной России, издаваемом Временной Комиссией для разбора временных актов». Малі Дорогостаї згадуються за 1704 рік [11, 85]. Назва Дорогостаї (без слова Малі, Великі) вживалася від зародження поселення. Вперше село з такою назвою згадано в акті від 1545 року, де в описі Луцького замку серед городень згадувалися городні пана Миколи Кухмистровича з Дорогостаї [10, 287].

Існує декілька думок стосовно походження назви села Малі Дорогостаї. Найближчі до реальності дві з них. Перша полягає в тому, що у Малих Дорогостаях на відміну від Великих Дорогостаї знаходились усі службові установи, тому жителі говорили, що ми хоч і «малі», але «дорого стоїмо». В результаті поєднання цих слів і виникло – «Малі Дорогостаї». Друга думка підтверджує походження назви села від прізвища власника – пана Миколи Дорогостайського. В описі Луцького замку сказано, що поміщик Василь Тишкевич розділив свій маєток на дві частини: на маєток пана Миколи Кухмистровича Дорогостайського (молодшого сина) і Яна Кухмистровича Дорогостайського (старшого сина). Назва села походить від прізвища пана Дорогостайського, а назва Малі Дорогостаї з'явилася внаслідок того, що меншому синові дісталася менша частина землі.

Також перші згадки, що стосуються Дорогостаї, є в різних актах та скаргах, де згадується це поселення. Так, задокументовано, що в 1561 році частину Дорогостаї захопив Ян Кухмистрович у свого брата Миколи.

14 березня 1561 року Кухмистрович скаржиться на свого брата за те, що той переховує селянина-ковалю, який втік, боячись бути покараним за крадіжки.

4 червня 1563 року князь Іван Масальський скаржився про захоплення паном Яном Кухмистровичем його коней, які втекли з Радухівки в Торговицю через Дорогостаї.

Акт від 20 серпня 1565 року зафіксував скаргу пана Миколи Кухмистровича на пана Яна Кухмистровича-Дорогостайського про підпал сіна та трьох селянських дворів у Дорогостаях.

В акті від 15 лютого 1566 року в скарзі старости Миколи Кухмистровича - Дорогостайського про порубку в Дорогостаях лісу сказано, що ув'язнено в тюрму в селі Муравиці його бояр і нанесено одному із них тяжку рану намісником пана Григорія Ходкевича Іваном Скрибою [10, 287].

2 вересня 1566 року задокументовано скаргу пана Яна Монтовта про косовицю сіна, сівбу вівса, проса на його млинівському ґрунті селянами литовського стольника Миколи Кухмистровича Дорогостайського [11, 9].

Автором скарги від 19 жовтня 1566 року є Микола Дорогостаївський. Він стверджує, що нанесли побої та рани його слугам та коням, захопили мисливських собак у Дорогостаях і переорали його поля муравицький війт, міщани та урядники литовського гетьмана Григорія Ходкевича [11, 85].

У 1569 році в місті Любліні було назначено з'їзд у справі унії. Були тут і волиняни. В універсалі Сигізмунда Августа було поставлено питання про прилучення Підляшшя і Волині до складу Польщі. Волиняни пробували протестувати, однак під загрозою конфіскувати їхні маєтки вони підписали акт інкорпорації [5, 79]. 25 травня 1569 року Ян Кухмистрович Дорогостайський також згодився на приєднання до Корони Польської і підтвердив її присягою [10, 288].

Після Берестейського собору 1569 року, який започаткував релігійний розкол на українських землях, почалася боротьба між православними й уніатами. Навіть ті, що ще далеко до собору відпали від православ'я та продовжували підтримувати протестантизм і засновувати протестантські громади на Волині, покидали протестантизм чи то з власної волі, чи через судові переслідування і не верталися ні до православ'я, ні до підтримуваної польською владою унії, але майже всі переходили на римо-католицизм. Серед них були і пани Дорогостайські [5, 83].

Саме це і пояснює те, що колись в Малих Дорогостаях існував римо-католицький кармелітський костел. Про нього згадується в акті від 1 лютого 1704 року в скарзі від імені луцького єпископа Діонісія Жабокрицького на належних до Дорогостаївського монастиря робітників, які разом із Палієвими козаками наїхали на село Жабокрицького Межирички і пограбували будинок селянина Івана. При костелі в XVII столітті був кармелітський римо-католицький монастир, школа і водяний млин.

Католицький кармелітський монастир вибудовано тут Яном Сапегою, а під його будову використано місце, де колись був кальвінський збір. Фондували костел на початку XVII століття той же Ян Сапега та його дружина Констанція з Гербуртів. Будівництво костелу у стилі бароко було закінчене 1679 року, а пізніше він був переобладнаний на церкву [12, 362].

Цікавий запис зафіксовано у церковних книгах за 1789 р.: «Сію книгу купила раба Божия Н. Якимчучка з Великих Дорогостай за власні гроши, за золотих восьмдесят, року Божия 1789 мисця сентембрия дня дванадцятого до церкви Дорогостайський местецкой храма Покрова Пресвятыя Богородицы» [11, 87].

За даними «Ведомости церквей Дубенского повета» за 1807 рік в Малих Дорогостаях була новозбудована дерев'яна церква в ім'я Покрови Пресвятої Богородиці. Ця церква побудована із поваленого кармелітського костелу, але коли саме і ким не - відомо. До богослужіння вона придатна. З 1795 року священником цієї церкви був Стефан Симеонов. На той час у селі нараховувалося 95 дворів, а серед жителів- чоловіків проживало 319, а жінок – 308.

З 1811 по 1840 рік священником у церкві був Стефан Лучинський.

На утримання парафії за даними 1842 року йшло 116 рублів із казни: 80 священнику, а дякові – 36 рублів. Відстань цієї церкви від Духовної Консисторії в 260 верстах, а від місцевого благочинства – в 9 верстах. Найближча церква до цієї – Млинівська Олександро-Невська в чотирьох і Великодорогостайська в трьох верстах [3].

У 1843 році на рахунок «Височайше ассигнованной суммы» була полагоджена дзвіниця. Землі в цій церкві на 1845 рік присадибної - 1 десятина 1032 сажні, обробленої - 29 десятин 672 сажні, сінокісної болотної - 1 десятина 1872 сажні, сінокісної лісної - 9 десятин 1920 сажнів, дерев'яного лісу - 8 десятин 1776 сажнів. На цю землю церква має план від 1849 року, копія якого знаходиться в церковному архіві, а справжній документ є у Волинській Духовній Консисторії. Повідомляється, що всією землею парафія користується без перешкод.

На той час було два церковні будинки, в яких жили священник і дяк. Обидва ці будинки старі. Проектом «Про забезпечення сільського православного Духовенства», затвердженим Губернським Комітетом 6 травня 1852 року, передбачено побудувати нові будинки і господарські будівлі. Однак відмічено, що такі плани не було виконано [2].

З 1841 до жовтня 1886 року священником в церкві був Олександр Якович Остальський, народжений в Дубенському повіті в селі Збитин. Він був сином священника. В 1841 році священника за поданим ним проханням було переведено з міста Рівного у село Малі Дорогостаї, а

24 березня 1853 року він призначений законоучителем у Млинівське парафіяльне училище, звідки звільнився у 1862 році. В 1855 році за пожертву на військові потреби отримав Височайшу подяку, а 1870 року за благословенням Архіпастиря нагороджений набедреником.

5 липня 1857 у Дубенському повітовому суді з'явилася справа «Про відновлення меж Малодорогостаївської і Княгининської казенних дач». Є зафіксовані такі дані: «Враховуючи відомості Дубенського повітового суду, про перегляд ним меж Малодорогостаївської і Княгининської дач на минулий 1857 рік, встановлено, що в цих дачах межі за змінністю часу того володіння були оскаржені. Повітовий суд наказав зробити розпорядження про відновлення в згаданих дачах меж у присутності повітового землеміра».

За 1861 рік є рапорт, в якому йдеться про відрядження землеміра для відновлення меж у казенних дачах Малодорогостаївській і Княгининській і про те, що повітовий землемір при цьому мав честь бути присутнім [1].

В 1876 році Благочинним священиком Абрамовичем було здійснено опис церковного майна і затверджено його печаткою. До цієї церкви приписана Кладбищенська Різдво-Богородична церква в селі Ужинець, в 6 верстах відстані [4].

У Малих Дорогостаях в 1872 році було відкрите однокласне народне училище Міністерства Народної освіти [7]. Засоби існування цього училища – 606 рублів і 80 копійок, від казни 150 рублів, а інші – із громадян. Учителем в ньому був із 1 жовтня 1894 року Устим Качуровський, який навчався в Дерманському Духовному училищі. Законоучителем із 1 вересня 1843 року був священик Арсеній Львович. Учитель отримував жалування 300 рублів, а законоучитель – 25 рублів від казни. Хлопчиків навчалось 26, а дівчаток – 1. Навіть діти із Бокійми ходили навчатися в це училище, де вивчали математику, письмо, російську мову, релігію.

Відомо, що училище в Малих Дорогостаях відвідував Владімір Лібовіцький, який у 1889 році започаткував перший розсадник Новинах Чеських. Саме в Малих Дорогостаях він познайомився із Йозефом Ферником, який передплачував тоді часопис «Сільський вісник», де друкувалися повідомлення про закупівлю насіння овочів, розсади і тому подібне [13, 90].

За даними, які зустрічаються в Олександра Цинкаловського, в 1887 році в селі було 28 будинків і 419 жителів. Село Малі Дорогостаї, славилося здоровою місцевістю, було оточене лісами. Метричні книги підтверджують, що тут ніколи не було заразних хвороб. Великими землевласниками були Санкт-Петербурзький градоначальник Грессер і

заможний селянин І.П. Заблоцький (407 десятин землі). Саме в 1888 році село належало до цього царського губернатора Фон Грессера і до Яна Заблоцького [12, 362]. В цей час у селі був водяний млин – медведик. До місцевої парафії належали села Мантин, за одну версту, чеське поселення Підгайці (чехів 117) та чеське поселення Новини, приєднані до парафії 5 червня 1888 року [11, 88].

За даними «Ведомости церквей Дубенского повета» за 1897 рік церква в селі була вже не дерев'яна, а кам'яна. В 1873 році перебудована і відновлена. Було прибудовано новий іконостас і дзвіницю за православним звичаєм над папертю. Все це було здійснено за кошти із казни і пожертв парафіян. Роботи по переобладнанню коштували 9000 рублів казенних грошей та 2000 рублів, зібраних із парафіян. У 1887 році церква пофарбована зсередини та зовні. В церковному лісі - сад, будинок та город, що приносить 40 рублів прибутку в рік.

З 1886 року священиком у церкві був Петро Олександрович Кваснецький. Останній отримував платню 300 рублів, а псаломщик - 50 рублів [11, 87].

В 1896 році церква відремонтована наново: був пофарбований дах, зіпсовані листи жести замінені новими, церква була ззовні поштукатурена і вибілена, а всередині виправлена і розфарбована масляними фарбами.

9 червня 1893 року за № 54 було донесено про захоплення церковної землі сторонніми людьми. Це сталося через те, що межеві знаки на цій землі були застарілі. За цією справою від 30 червня 1893 року за № 10399 було видано указ Волинською Духовною Консисторією про перевірку цієї землі. Однак ця перевірка не відбулася через те, що не вдалося знайти землеміра, а наступного разу не відбулася, тому що на даний момент не знайшлося вільних селян у церкві.

Частина церковної землі була взята під військово-Луцько – Дубенське шосе в грудні 1891 року. Кількість цієї землі була такою: 1956,5 квадратних сажень, із яких псаломщика – 884 сажні, а священика – 1042,5 сажні. За повідомленням Предводителя Дворянства міста Дубно за цю землю визначено винагороду 146 рублів і 73 копійки, по підрахунку 180 рублів за десятину. Гроші ці Малодорогостаївською Покровською церквою отримані на початку січня 1895 року під розписку і записані на приход в шнурову приходську книгу за 1895 рік, місяць січень під №4. Гроші ці отримані за церковну землю, відведену на військово-Луцько – Дубенське шосе, внесені в зберігаючу касу Дубенського Державного банку 1 лютого

1896 року на ім'я Покровської церкви села Малі Дорогостаї. Книжка банку за № 2207, а каси за № 249.

На кінець XIX століття припадає народження у Малих Дорогостаях Митрофана Яковича Кудака, який за часів панської Польщі при активній підтримці населення Млинівської гміни у 1919 році став війтом. Потурбувався, щоб у Млинові збудували двоповерхове приміщення семирічної школи, щоб брукувалися вулиці, ремонтувалися ґрунтові дороги, щоб у селах працювали школи, навчалися грамоті сільські діти. Пізніше Митрофан Якович у повітовому Дубні очолив установу, що опікувалася бідними [11, 88].

Отже, прослідкувавши за історією виникнення села Малі Дорогостаї, ми виявили те, що його історія сягає глибоко в давнину, аж до періоду пізнього палеоліту та трипільської культури. Також було проаналізовано дві легенди, пов'язані із походженням назви населеного пункту та детально досліджено писемні джерела, що стосуються перших згадок про село. Виявлено, що в селі колись був римо-католицький кармелітський монастир і населення в основному сповідувало римо-католицизм, однак в кінці XVIII – на початку XIX століття в селі вже існувала православна церква в ім'я Покрови Пресвятої Богородиці, при якій було однокласне народне училище, що існувало за кошти прихожан.

Джерела та література:

1. Державний архів Рівненської області (далі ДАРО) Ф. 370, оп. 3, спр. 88
2. ДАРО. Ф. 639, оп. 1, спр. 89
3. ДАРО. Ф. 639, оп. 1, спр. 6
4. ДАРО. Ф. Р - 687, оп. 1, спр. 200
5. Левкович І. Нарис історії Волинської землі (до 1914 року).- ВІННІПЕГ, 1953.- накладом «Волинського видавничого фонду».- 110 с.
6. Рукопис історії села Малодорогостаївської середньої школи.
7. Рукопис історії школи в селі Малі Дорогостаї.
8. Свешніков І.К. Нікольченко Ю.М. Довідник з археології: Рівненська область.- Київ: Наукова думка, 1982.- 114 с.
9. Спогади Л.Л. Поліщук – вчительки-пенсіонерки.
10. Теодорович Н.И. Историко – статистическое описание церквей и приходоов Вольнской епархии в 32 томах, т.2.- Почаев, 1888.-300 с.
11. Цимбалюк Є.П. Млинівщина на межі тисячоліть: Фрагменти літопису від давнини до сьогодення. – Луцьк: Волинська обласна друкарня, 2001. – 210 с.
12. Цинкаловський О. Стара Волинь і Волинське Полісся (краєзнавчий словник від найдавніших часів до 1914 року).- ВІННІПЕГ - 1984 . в 2 томах, т. 1.- 600 с.
13. Шульга С. Переселення чехів на Волинь у 60 – 70 роках XIX століття // Науковий вісник ВДУ.- Серія: історія. - Луцьк, 1996.- Випуск 1.- с.90 – 93.

ГОЛОДОМОР НА ПОДІЛЛІ 1932-1933 рр.

В рамках вивчення та відтворення історії Голодомору 1932-1933 років, вшанування пам'яті жертв сталінської політики геноциду українського народу, в зв'язку з проголошенням в Україні 2008 року Роком пам'яті жертв Голодомору хочу зупинитися на трагедії Голодомору маленького подільського села **Стецьки**, що на Старокостянтинівщині. Розкрити трагічну сторінку Голодомору 1932-1933 років по селах Старокостянтинівщини та Стецьківської сільської ради зокрема: Стецьки, Кучівка, Прохорівка, Дубина, Костянець.

На долю України випало багато сумних, трагічних дат, закарбованих у пам'яті тисячами безневинних людських жертв. Такою страшною сторінкою в житті українців був голод 1932-1933 років. Це був експеримент, у якому український народ виборював право на життя. У світі немає іншої країни, де земля так густо вкрита безіменними могилами. На плідючих чорноземах шанованої світом житниці, у голодних хатах, на шляхах просто неба вмирили люди. Вмирили наші дідусі і бабусі, прадідусі і прабабусі. Із спогадів очевидців, вмирили цілі родини, зникали цілі села.

Ми, молоде покоління, повинні знати і пам'ятати історичне минуле своєї країни, свого села, свого родоводу, адже той народ, той рід, який не знає свого минулого, не має права на майбутнє.

Голод – це історична минувшина, що живе у пам'яті очевидців, жагучим болем відгукується у їхніх душах і у наших серцях. Надто багато позаду могил... Надто тяжкі втрати...

В жовтні 1984 року Конгрес США проголосив 4 листопада 1984 року Днем пам'яті про великий голод на Україні в 1933 році. В прокламації до Дня пам'яті говорилось: «Український голод 1932-1933 років був трагічною главою в історії України особливо тому, що мав місце не за стихійного лиха, а був штучно викликаний заздалегідь обдуманною політикою».

А в 1988 році Конгрес США офіційно визнав Голодомор 1932-1933 років актом геноциду проти українського народу. День пам'яті було проведено і ця подія викликала резонанс у всьому світі [14,с.30].

Лише у нас в державі про це нічого не було відомо до останніх років. Мало про це знали й у нас на Поділлі, тим більше в селі.

Дослідники називають різні цифри загиблих під час голодомору: 5,7,9,10 і навіть 12 мільйонів. «Великий голод 1932-1933 років в Україні забрав від 7 до 10 мільйонів невинних людей...», так сказано в

Постоловський Руслан Михайлович – заслужений діяч науки і техніки України, член-кореспондент Академії педагогічних і соціальних наук та Міжнародної слов'янської академії, кандидат історичних наук, ректор РДГУ, професор, завідувач кафедри всесвітньої історії РДГУ

Савчук Петро Оксентійович – кандидат історичних наук, доцент кафедри всесвітньої історії РДГУ

Сєєрова Ольга Владиславівна – доцент кафедри всесвітньої історії РДГУ

Слесаренко Андрій В'ячеславович – кандидат історичних наук, старший викладач кафедри всесвітньої історії РДГУ

Шеретюк Валерій Миколайович – кандидат історичних наук, декан історико-соціологічного факультету, доцент кафедри історії України РДГУ

Шмид Олександр Павлович – аспірант кафедри історії України РДГУ

ЗМІСТ

Постоловський Р.М. НАЦІОНАЛЬНО-ДЕМОКРАТИЧНІ ТРАДИЦІЇ ЧЕСЬКОГО НАРОДУ В ІСТОРИЧНІЙ ПАМ'ЯТІ СУСПІЛЬСТВА	3
Шеретюк В.М. РЕЛІГІЙНИЙ ЧИННИК У ЗОВНІШНІЙ ПОЛІТИЦІ ПЕТРА I.....	18
Савчук П.О. ОБЛАШТУВАННЯ УКРАЇНСЬКИХ ПЕРЕСЕЛЕНЦІВ З ПОЛЬЩІ І ЧЕХОСЛОВАЧЧИНИ У ПІСЛЯВОЄННИЙ ПЕРІОД.....	28
Гон М.М., Постельжук О.П. ПОЛЬСЬКО-УКРАЇНСЬКА УНІЯ: МОДЕЛЬ ІНДИВІДУАЛЬНОГО УГОДОВСТВА.....	37
Сєєрова О.В. ДЕКАБРИСТСЬКІ АРТІЛІ У СИБІРУ	42
Мельничук П.У. БУРЕМНИЙ 1918 РІК НА ВОЛИНІ (ДО 90-РІЧЧЯ УКРАЇНСЬКОЇ ДЕРЖАВИ (УД) П.СКОРОПАДСЬКОГО).....	48
Десятничук І.О. ІСТОРИОГРАФІЯ „ПРАЗЬКОЇ ВЕСНИ”: ОСНОВНІ ТЕНДЕНЦІЇ В ОСМИСЛЕННІ ПРОБЛЕМИ	56
Слесаренко А.В. КЛУБ „ОБРОДА” („ВІДРОДЖЕННЯ”) В СУСПІЛЬНО- ПОЛІТИЧНИХ ПРОЦЕСАХ У ЧЕСЬКИХ ЗЕМЛЯХ 1989 р.....	64
Кукурудза А.Р. ІНСТИТУЦІЙНІ РИСИ АВТОКЕФАЛЬНИХ ЗМАГАНЬ В УКРАЇНІ 1917-1921 рр.	68
Мартинчук І.І. ПРОБЛЕМИ СТАНОВЛЕННЯ ТА ЕВОЛЮЦІЯ ЗОВНІШНЬОЇ ПОЛІТИКИ СЛОВАЦЬКОЇ РЕСПУБЛІКИ В 1993-1995 рр.	75

Ворон О.П. РОЛЬ І МІСЦЕ ЧЕХОСЛОВАЦЬКИХ ЖІНОК У СУСПІЛЬНО-ПОЛІТИЧНОМУ ЖИТТІ МІЖВОЄННОЇ ЧЕХОСЛОВАЧЧИНИ (1918 – 1938 рр.).....	81
Шмид О.П. ЗРОСТАННЯ РОСІЙСЬКОГО ЗЕМЛЕВОЛОДІННЯ НА ВОЛИНІ В ДРУГІЙ ПОЛОВИНІ ХІХ СТ.....	90
Петлюк І.В. БОСНІЯ І ГЕРЦЕГОВИНА В ДИПЛОМАТИЧНІЙ КАЗУЇСТИЦІ ВЕЛИКИХ ЄВРОПЕЙСЬКИХ ДЕРЖАВ 1875 - 1878 рр.....	97
Іванченко О.В. СПІВПРАЦЯ ВИШЕГРАДСЬКИХ ДЕРЖАВ У ГРУПІ В ПЕРІОД З 1991 ПО 1995 РІК.....	107
Долганов П.С. ЕКОНОМІЧНИЙ НАЦІОНАЛІЗМ: ГЕНЕЗИС ТА ГЕОПОЛІТИЧНИЙ ПРОСТІР ФУНКЦІОНУВАННЯ (ХVІІІ – ПЕРША ТРЕТИНА ХХ).....	113
Дубравська А.М. СЕЛО МАЛІ ДОРОГОСТАЇ МЛИНІВСЬКОГО РАЙОНУ В ХVІ – ХІХ СТОЛІТТІ: ПОГЛЯД КРИЗЬ ВІКИ.....	121
Бондар А. „ГОЛОДОМОР НА ПОДІЛЛІ 1932-1933 Р.Р.”.....	128
Мишков В. ЗАХІДНИЙ ВПЛИВ ЯК ОДИН ІЗ ЧИННИКІВ ЦЕРКОВНОГО РОЗКОЛУ В МОСКОВСЬКОМУ ЦАРСТВІ В ХVІІ СТОЛІТТІ ...	137
ВІДОМОСТІ ПРО АВТОРІВ.....	144
ЗМІСТ.....	146

Наукове видання

Збірник матеріалів
Другої науково-практичної міжвузівської конференції
„Слов’янські народи в історичному процесі:
генезис проблеми”

Випуск 2

Укладачі : Шеретюк В.М., Савчук П.О.

Відповідальний за випуск – Шеретюк В.М.
Відповідальний редактор – Кревська Г.А.
Комп’ютерна верстка – Писарець С.М., Самсонюк В.Б.
Комп’ютерний макет – Третяк О.Ю.

Слов’янські народи в історичному процесі: генезис проблеми:
Збірник матеріалів II науково-практичної міжвузівської конференції.
Вип.2. – Рівне: РДГУ, 2008. – 146 с.

Підписано до друку 10.09.2008 р. Формат 60x84 1/16.
Гарнітура Times New Roman. Папір офсетний.
Друк різнографічний. Умовн. друк. арк. 13,9. Зам.№ 60 /1.
Наклад 300 прим.

Адреса редакції: кафедра всесвітньої історії,
Рівненський державний гуманітарний університет,
вул. С.Бандери, 12, м. Рівне.

Віддруковано засобами оперативної поліграфії
редакційно-видавничого відділу
Рівненського державного гуманітарного університету